

Міністерство освіти і науки України

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету міжнародних
економічних відносин та
туристичного бізнесу
Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

28 серпня 2024



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»
освітня програма «Міжнародний бізнес»
вид дисципліни обов'язкова
факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
«28» серпня 2024 року, протокол № 19

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:


д.е.н., проф., проф. кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії І.В.Шкодін

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Протокол від «26» серпня 2024 року № 24

В.о. завідувача кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

_____ Руслан ЧЕМЧИКАЛЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) «Міжнародний бізнес» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

_____ Ірина ДЕРІД
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «28» серпня 2024 року № 16

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу


_____ Олена МИКОЛЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес» підготовки бакалаврів за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою дисципліни є формування у майбутніх фахівців з міжнародного бізнесу сучасного економічного мислення, знань з теорії фінансів, грошей, кредиту, розуміння функціонування фінансових ринків, монетарної, валютної та бюджетної політики та їх впливу на ефективність ведення міжнародного бізнесу.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- *формування наступних загальних компетентностей:*

ЗК 3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

- *формування наступних фахових компетентностей:*

ФК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

ФК7. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.

ФК10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні

ФК12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК 18 Здатність усвідомлювати зміст основних понять і законів міжнародного бізнесу, особливості організації та методи здійснення міжнародного бізнесу в умовах невизначеності;

ФК 19 Здатність управляти міжнародним бізнесом, розробляти та обирати конкретні стратегії розвитку бізнесу міжнародної компанії, в тому числі стратегію персоналу, фінансово-інвестиційну, конкурентну, маркетингову та інші, з урахуванням пріоритетів компанії та особливостей країн;

1.3. Кількість кредитів - 4

1.4. Загальна кількість годин - 120 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-й
Семестр	
7-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
56 год.	год.

Індивідуальні завдання
-

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати

ПРН14. Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

ПРН17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

ПРН19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.

ПРН20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

ПРН22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ПРН 27. Розуміти основні поняття і закони міжнародного бізнесу, а також особливості його організації, обирати методи здійснення міжнародного бізнесу в умовах невизначеності;

ПРН 28. Управляти міжнародним бізнесом, розробляти та обирати конкретні стратегії розвитку бізнесу міжнародної компанії, в тому числі стратегію персоналу, фінансово-інвестиційну, конкурентну, маркетингову та інші, з урахуванням пріоритетів компанії та особливостей країн;

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Теорія грошей, грошовий обіг та практика кредитування

Тема 1. Сучасні теорії грошей і їх вплив на міжнародний бізнес

Сутність та функції грошей. Походження грошей. Альтернативні підходи до вирішення сутності грошей. Еволюція форм грошей. Електронні гроші. Аналіз сучасних теорій грошей у контексті цифрових валют.

Сутність «грошового обігу». Грошовий обіг як макроекономічне явище (сукупний грошовий оборот). Обіг грошей в межах кругообороту окремого індивідуального капіталу. Суб'єкти грошового обігу. Модель грошового обороту. Маса грошей в обороті. Грошові агрегати: склад, зміст, порядок розрахунку та відмінності. Грошова база: сутність, зміст та порядок розрахунку. Структура грошової маси в Україні. Швидкість обігу грошей: поняття, фактори, що визначають її зміну. Закон грошового обігу: суть, вимоги та наслідки порушення вимог. Проблема монетизації економіки України. Шляхи демонетизації економіки України.

Сутність грошової системи. Характеристика елементів грошової системи. Види грошових систем та їх еволюція. Грошові системи залежно від форми, в якій функціонують гроші (металеві та паперово-кредитні). Характерні риси сучасних грошових систем. Створення і розвиток грошової системи України: передумови та необхідність. Сучасні тенденції розвитку грошових систем. Організація грошових систем у зарубіжних країнах.

ТЕМА 2. Грошовий ринок та його роль у міжнародному бізнесі

Сутність грошового ринку. Категорія «ціна», «попит» та «пропозиція» на грошовому ринку. Статус грошей на грошовому ринку. Види інструментів грошового ринку. Загальна схема взаємозв'язку між об'єктами та інструментами грошового ринку. Суб'єкти грошового ринку. Фінансові посередники як ключові суб'єкти фінансового посередництва на грошовому ринку. Інституційна модель грошового ринку. Сектори прямого й опосередкованого фінансування: характер зв'язків, зміст діяльності.

Економічна структура грошового ринку. Сегменти грошового ринку. Ринок кредитних угод, ринок цінних паперів та валютний ринок як складові грошового ринку. Фондовий ринок, ринок банківських кредитів та ринок послуг небанківських фінансово-кредитних установ як складові грошового ринку. Ринок грошей та ринок капіталів як складові грошового ринку.

Основи механізму функціонування ринку грошей. Сутність попиту на гроші. Портфельний підхід до вивчення попиту на гроші – теорія переваги ліквідності Дж. М. Кейнса. Трансакційний (операційний) мотив, мотив завбачливості, спекулятивний мотив. Внесок М. Фрідмана у дослідження попиту на гроші. Чинники впливу на попит на гроші (класичні та новітні): огляд та характеристика. Графічне зображення попиту на гроші. Характер руху попиту на гроші на графіку. Особливості формування попиту на гроші в Україні. Поняття пропозиції грошей. Механізм формування пропозиції грошей на мікроекономічному та макроекономічному рівнях. Чинники формування пропозиції грошей. Графічне зображення пропозиції грошей. Характер руху пропозиції грошей в залежності від цілі монетарної політики на графіку. Графічна модель ринку грошей. Рівноважна ставка процента. Шляхи врівноваження порушення рівноваги на грошовому ринку.

Основи функціонування ринку капіталу. Заощадження як джерело та межа пропозиції на ринку капіталу. Попит на гроші як капітал: чинники та механізм формування. Передавальний механізм зв'язку рівня процентної ставки і обсягом інвестицій. Вплив очікуваної майбутньої прибутковості на обсяг інвестицій. Графічна модель ринку капіталу. Аргументи кейнсіанців щодо заперечення можливості автоматичного вирівнювання ланцюгу «заощадження-інвестиції»: сутність та недоліки. Інструменти ринку капіталів.

Тема 3. ІНФЛЯЦІЯ ТА ГРОШОВІ РЕФОРМИ: МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТ

Інфляція: сутність та види. Класифікація видів інфляції. Форми прояву інфляції. Вимірювання інфляції: сутність та індекси. Причини інфляції. Грошова теорія інфляції. Економічні та соціальні наслідки інфляції. Вплив інфляції на бізнес.

Антиінфляційна політика: сутність та види. Державне регулювання інфляції. Дефляційна політика (урегулювання попиту): сутність та характеристика заходів. Політика доходів: сутність та характеристика заходів. Особливості інфляції в різних країнах світу та Україні: специфічні риси та характеристика.

Грошові реформи: сутність та класифікація. Грошові реформи в різних країнах і їх вплив на бізнес. Особливості проведення грошової реформи в Україні: характеристика та аналіз основних етапів.

Тема 4. Валютний ринок і валютні системи: сучасні виклики і можливості для міжнародного бізнесу

Валюта: сутність та визначення. Класифікація видів валюти. Сутність та види валютних відносин. Валютний ринок: сутність та основи функціонування. Об'єкти та суб'єкти валютного ринку. Ціна на валютному ринку. Класифікація валютних ринків. Функції валютного ринку. Класифікація операцій валютного ринку. Чинники, що визначають кон'юнктуру валютного ринку. Сутність та призначення валютного курсу. Валютний курс як ціновий інструмент, як макроекономічний показник, як інструмент економічного регулювання. Види валютних курсів. Режими валютних курсів. Економічні чинники, які визначають валютний курс. Регулятивні інструменти впливу на валютний курс. Золовалютні резерви: сутність та призначення (трансакційне та інтервенційне). Оптимізація розміру золотовалютних резервів. Проблема використання золотовалютних резервів.

Сутність валютної системи. Структура (елементи) та призначення національної валютної системи. Валютна політика: сутність, призначення, види та зміст. Валютне регулювання: сутність, зміст та види. Валютний контроль. Інструменти валютного регулювання. Адміністративні інструменти: валютні обмеження та валютні блокади. Економічні інструменти: валютна інтервенція (девизна політика), курсова політика, визначення режиму валютного курсу, диверсифікація валютних резервів, регулювання сальдо платіжного балансу. Особливості формування валютної системи України: характеристика етапів. Світова валютна система: сутність та складові. Етапи розвитку світової валютної системи. Міжнародна (регіональна) валютна система: сутність та характеристика. Міжнародні ринки грошей та капіталів. Інструменти міжнародного ринку грошей. Механізм функціонування світового ринку грошей та капіталів.

Тема 5: Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика

Загальна характеристика формування пропозиції грошей та структури грошової бази. Модель пропозиції грошей. Грошово-кредитний мультиплікатор: сутність та характеристика. Простий мультиплікатор депозитів. Вплив центрального і комерційних банків на рівень мультиплікації. Вплив небанківських інституцій на грошовий мультиплікатор. Вплив уряду комерційних банків, селективна політика адресного рефінансування комерційних банків, законодавчо-нормативні обмеження чи заборона окремих видів діяльності комерційних банків.

Методи опосередкованого регулювання грошового обороту і грошового ринку. Кон'юнктурна політика та її складові (фіскально-бюджетна політика та грошово-кредитна політика): призначення та характеристика складових. Грошово-кредитна політика як ключовий механізм опосередкованого регулювання економіки та грошового обороту.

Цілі грошово-кредитної політики: стратегічні, проміжні та поточні (тактичні): сутність, зміст та характеристика. Об'єкти та суб'єкти грошово-кредитної політики. Інструменти грошово-кредитної політики (опосередкованого та прямого впливу). Характеристика змісту інструментів опосередкованого впливу: операції на відкритому ринку, регулювання норми обов'язкових резервів, облікова політика, рефінансування комерційних банків. Класифікація видів грошово-кредитної політики. Політика рестрикції та політика експансії. Політика рефляції та політика дезінфляції. Тотальна політика та селективна політика. Передавальний (трансмісійний механізм грошово-кредитної політики).

Роль грошей у ринковій економіці. Дискусії щодо нейтральності грошей у процесі відтворення (концепція нейтральності грошей). Передавальний механізм впливу грошей на реальну економіку. Моделі впливу пропозиції грошей на економіку в короткостроковому та довгостроковому періодах. Дискусії про роль грошей та практика регулювання пропозиції грошей

Тема 6. Сутність, функції та види кредиту в міжнародному бізнесі

Сутність та структура кредиту. Основні ознаки кредитних відносин. Об'єкт та суб'єкт кредиту. Загальні передумови та економічні чинники необхідності кредиту. Теорії кредиту.

Функції кредиту: сутність та характеристика. Єдність кредиту з іншими економічними категоріями та відмінності між ними. Економічна основа та стадії руху кредиту. Закономірності руху кредиту на мікроекономічному та макроекономічному рівнях. Принципи кредитування: сутність та характеристика. Методологічні основи класифікації кредиту. Форми та види кредиту. Критерії класифікації кредиту. Характеристика окремих видів кредиту: міжгосподарський, банківський, державний, споживчий. Характеристика основних видів міжгосподарського кредиту:

комерційний кредит, дебіторсько-кредиторська заборгованість, аванси покупців, тимчасова фінансова допомога, лізинг, облігаційні позики підприємств.

Сутність, сфера використання та класифікація банківського кредиту. Сутність та характеристика державного кредиту. Сутність та характеристика споживчого кредиту. Економічні межі кредиту: поняття, причини й наслідки їх порушення. Мікроекономічні межі кредиту. Макроекономічні межі кредиту. Опосередковані показники дотримання меж кредиту. Роль кредиту у розвитку економіки. Розвиток кредитних відносин у перехідній економіці України.

Тема 7. Фінансове посередництво грошового ринку та його вплив на міжнародний бізнес

Фінансовий посередник як суб'єкт грошового ринку. Загальна схема фінансового посередництва. Види фінансових посередників: депозитні інституції, договірні ощадні інституції, інвестиційні інституції. Економічні вигоди фінансового посередництва. Способи зниження трансакційних та інформаційних витрат через фінансових посередників. Сучасні тенденції розвитку фінансового посередництва.

Банки як провідні інституції фінансового посередництва. Місце банків на грошовому ринку. Сутність банку та банківської діяльності. Функції банків: трансформаційна та емісійна. Банківництво як вид бізнесу. Баланс комерційного банку. Банківські ризики: сутність та джерела виникнення. Стабільність банків та механізм її забезпечення (система економічних нормативів регулювання банківської діяльності). Міжнародне банківництво. Глобалізація банківського обслуговування. Транснаціональні банки. Вплив цифровізації на банки.

Небанківські фінансові інституції. Особливості формування грошових ресурсів небанківських фінансових інституцій. Договірні та інвестиційні фінансові посередники. Характеристика механізму посередницького функціонування основних небанківських фінансових інституцій: страхових компаній, пенсійних фондів, ломбардів, лізингових компаній, факторингових компаній. Інвестиційні фонди (банки, компанії): сутність, зміст діяльності та характеристика основних видів (фінансові компанії, кредитні кооперативи). Інституції фінансового ринку як технічні посередники: інвестиційні банки (компанії), андеррайтерські, брокерські, дилерські компанії, організовані біржі. Особливості функціонування небанківських фінансових посередників у країнах з розвинутою ринковою економікою (США, Великобританія, Німеччина, Франція, Японія).

Фінансове регулювання: сутність та основні цілі. Інновації у фінансовому посередництві.

Тема 8. Центральні банки та їх роль в міжнародному монетарному управлінні

Походження та розвиток центральних банків. Призначення та роль центрального банку в економічній системі. Незалежний правовий статус центральних банків: неодмінні передумови та їх характеристика. Вимоги до прозорості (прозорість, оприлюдненість та достовірність інформації) політики центрального банку в монетарній сфері.

Функції центрального банку (монетарне й економічне регулювання, управління банківською системою, управління грошовим оборотом, банківське обслуговування загальнодержавних та урядових потреб): сутність та характеристика змісту. Місце центрального банку в системі банківського регулювання та нагляду. Регулювання діяльності банків (згідно з принципами Базельського комітету). Ризик-орієнтований банківський нагляд та основні повноваження банківських регулятивно-наглядових органів. Превентивні та протекційні заходи. Інституційна структура банківських регулятивно-наглядових органів. Основні передумови створення єдиного регулятивно-наглядового органу. Дискусії щодо місця центрального банку в системі банківського регулювання та нагляду. Особливості організації центральних банків у розвинутих країнах.

РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСІВ.

Тема 9. Фінансова політика та її вплив на міжнародний бізнес

Фінанси - специфічна форма суспільних відносин. Об'єктивні передумови виникнення і розвитку фінансів. Зародження та розвиток фінансових відносин Київської Русі. Зародження та розвиток фінансових відносин в різних країнах світу.

Фінанси як економічна, вартісна, розподільна, історична категорія. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Взаємозв'язок фінансів з іншими економічними категоріями. Функції фінансів як виявлення суттєвих ознак, властивостей і суспільного призначення фінансів. Вплив фінансів на розвиток суспільного виробництва.

Фінансова політика - складова економічної і соціальної політики держави. Складові фінансової політики. Стабілізація фінансового стану в Україні та шляхи її забезпечення.

Фінансовий механізм як сукупність форм і методів організації фінансових відносин. Складові елементи фінансового механізму. Фінансове планування і прогнозування: суть, принципи, методи, завдання. Фінансовий контроль. Фінансовий аудит як незалежний фінансовий контроль. Фінансові санкції. Вплив фінансових санкцій на фінансову стабільність. Фінансова допомога: сутність, види. Міжнародна фінансова допомога Україні під час війни.

Тема 10. Податкова система та податкове планування для міжнародних компаній

Сутність і функції податків. Класифікація податків, її ознаки. Види податків. Прямі податки. Непрямі податки. Елементи системи оподаткування. Теоретичні питання перекладання податків та ухилення від їх сплати.

Податкова система: поняття, основи побудови. Становлення та розвиток податкової системи України. Організація роботи державних податкових органів України, їх завдання. Податковий кодекс України, його значення для формування і функціонування науково-обґрунтованої і стабільної податкової системи держави.

Основи міжнародного оподаткування. Стратегії податкового планування для міжнародних компаній. Виклики міжнародного оподаткування і способи їх подолання

Тема 11. Державні фінанси і їх вплив на глобальну економіку

Місце і значення бюджету в загальній системі фінансових відносин. Розподільна і контрольна функція бюджету. Бюджетний механізм фінансового регулювання і посилення його конструктивного впливу на реалізацію стратегії економічного і соціального розвитку України.

Бюджетна система: поняття і принципи побудови. Критерії розмежування доходів і видатків між ланками бюджетної системи. Міжбюджетні відносини. Регулювання міжбюджетних відносин. Міжбюджетні трансферти. Види міжбюджетних трансфертів. Фінансові нормативи бюджетної забезпеченості та їх використання для визначення розподілу міжбюджетних трансфертів. Порядок надання міжбюджетних трансфертів.

Бюджетний процес. Поняття бюджетного процесу і його складові етапи. Організаційні засади бюджетного планування. Порядок складання, розгляду і затвердження проектів державного і місцевих бюджетів. Виконання бюджетів за доходами і видатками. Секвестр бюджету. Захищені статті видатків бюджету. Казначейська система виконання державного і місцевих бюджетів. Бюджетні права державних органів законодавчої і виконавчої влади. Розвиток міжбюджетних відносин. Виконання обласного бюджету Харкова та Харківської області.

Загальна характеристика державних цільових фондів. Пенсійний фонд України. Фонд соціального страхування. Фонд соціального страхування на випадок безробіття. Інші фонди. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування як основне джерело формування доходів цільових фондів.

Тема 12. Фінанси суб'єктів господарювання.

Сутність фінансів господарських суб'єктів і принципи їх організації. Грошові надходження від діяльності підприємств, їх склад і економічна характеристика. Валовий і чистий дохід. Загальний і чистий прибуток. Класифікація доходів і видатків. Фінансові ресурси. Власні і залучені грошові кошти.

Особливості фінансів підприємств різних організаційно-правових форм. Джерела формування і напрямки використання фінансових ресурсів комерційних підприємств державної і недержавної форм власності. Взаємовідносини підприємницьких структур із бюджетом і цільовими державними фондами. Вплив галузевих факторів на організацію фінансів підприємств. Фінанси бюджетних установ. Кошторисне фінансування, його зміст і принципи.

Неприбуткова діяльність громадських формувань і добродійних фондів. Управління процесами формування і використання фінансових ресурсів господарських суб'єктів. Розроблення балансів грошових потоків і прогнозування фінансових результатів. Стратегії фінансового управління для міжнародного бізнесу.

Фінансове управління для міжнародних компаній. Виклики і можливості для фінансового управління в глобальному середовищі. Стратегії фінансового управління для міжнародного бізнесу.

Тема 13. Страхування в міжнародному бізнесі: особливості і стратегії

Економічна необхідність та роль страхування. Особливості фінансових відносин у сфері страхування. Функції страхування. Суб'єкти страхових відносин. Форми і методи страхового захисту. Система страхових фондів. Класифікація страхування за об'єктами і за ознакою ризику.

Страховання майна юридичних і фізичних осіб, його види і форми. Страховання кредитних і фінансових ризиків. Особисте страхування, його сутність і значення в забезпеченні соціального захисту громадян. Перестраховання. Доходи і витрати страховика. Страхові платежі як основне джерело доходів страховика. Витрати на виплату страхового відшкодування і страхових сум, відрахування в запасні і резервні фонди. Фінансові результати страхових операцій, їх рентабельність. Прибуток страхових організацій, його розподіл і використання. Страховий ринок. Поняття страхового ринку і його організаційна структура. Учасники страхового ринку. Організаційні форми існування страхових компаній.

Страховий ринок та роль держави у розвитку страхового ринку в Україні

Тема 14. Міжнародні фінанси в умовах глобалізації і цифровізації

Сутність, призначення і роль міжнародних фінансів. Світові фінансові потоки: валютні, кредитні, фінансові ринки. Міжнародна фінансова інтеграція та її вплив на фінансові інтереси країн і регіонів. Фінансова діяльність міжнародних організацій. Валютні відносини та валютні системи, їх еволюція. Валютний курс. Конвертованість валюти. Валютне регулювання та валютні обмеження.

Співпраця України з міжнародними фінансовими інституціями. Міжнародні фінансово-кредитні установи. Проблеми гармонізації фінансів України відповідно до критеріїв і стандартів Європейського співтовариства.

Міжнародний фінансовий ринок: міжнародний ринок грошей (валютний ринок), міжнародний ринок кредитних ресурсів, міжнародний ринок цінних паперів. Цифровізація та її вплив на міжнародні фінансові ринки. Роль цифрових валют і фінансових технологій у міжнародному бізнесі.

3. Структура навчальної дисципліни

назви розділів і тем	кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		о	л	п	лаб.	інд.		с.р.	го	л	п	лаб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теорія грошей, грошовий обіг та практика кредитування												
Тема 1. Сучасні теорії грошей і їх вплив на міжнародний бізнес	8	2	2			4						
Тема 2. Грошовий ринок та його роль у міжнародному бізнесі	8	2	2			4						
Тема 3. Інфляція та грошові реформи: міжнародний аспект	8	2	2			4						
Тема 4. Валютний ринок і валютні системи: сучасні виклики і можливості для міжнародного бізнесу	8	2	2			4						
Тема 5. Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика	8	2	2			4						
Тема 6. Сутність, функції та види	8	2	2			4						

кредиту в міжнародному бізнесі												
Тема 7. Фінансове посередництво грошового ринку та його вплив на міжнародний бізнес	12	4	4			4						
Тема 8. Центральні банки та їх роль в міжнародному монетарному управлінні	8	2	2			4						
Усього	68	18	18			32						
Розділ 2. Загальнотеоретичні основи фінансів												
Тема 9. Фінансова політика та її вплив на міжнародний бізнес	8	2	2			4						
Тема 10. Податкова система та податкове планування для міжнародних компаній	8	2	2			4						
Тема 11. Державні фінанси і їх вплив на глобальну економіку	8	2	2			4						
Тема 12. Фінанси суб'єктів господарювання.	8	2	2			4						
Тема 13. Страхування в міжнародному бізнесі: особливості і стратегії	12	4	4			4						
Тема 14. Міжнародні фінанси в умовах глобалізації і цифровізації	8	2	2			4						
Усього за розділом	52	14	14			24						
усього годин	120	32	32			56						

4. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Сучасні теорії грошей і їх вплив на міжнародний бізнес	2
2.	Тема 2. Грошовий ринок та його роль у міжнародному бізнесі	2
3.	Тема 3. Інфляція та грошові реформи: міжнародний аспект	2
4.	Тема 4. Валютний ринок і валютні системи: сучасні виклики і можливості для міжнародного бізнесу	2
5.	Тема 5: Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика	2
6.	Тема 6. Сутність, функції та види кредиту в міжнародному бізнесі	2
7.	Тема 7. Фінансове посередництво грошового ринку та його вплив на міжнародний бізнес	4
8.	Тема 8. Центральні банки та їх роль в міжнародному монетарному управлінні	2
9.	Тема 9. Фінансова політика та її вплив на міжнародний бізнес	2
10.	Тема 10. Податкова система та податкове планування для міжнародних	2

	компаній	
11.	Тема 11. Державні фінанси і їх вплив на глобальну економіку	2
12.	Тема 12. Фінанси суб'єктів господарювання.	2
13.	Тема 13. Страхування в міжнародному бізнесі: особливості і стратегії	4
14.	Тема 14. Міжнародні фінанси в умовах глобалізації і цифровізації	2
	Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Підготовка студентами виступів з теми 1. Завдання: Порівняйте класичну кількісну теорію грошей з кейнсіанською теорією грошей. Використовуючи сучасні статистичні дані про грошову масу у країні (на вибір студента), проаналізуйте, яка з цих теорій краще пояснює сучасні тенденції в економіці.	4
2.	Підготовка студентами виступів з теми 2. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою. Завдання: Складіть огляд сучасного стану грошового ринку у країні (на вибір студента). Опишіть основні інструменти грошового ринку (облігації, векселі, депозити) та їхній вплив на короткострокову процентну ставку.	4
3.	Підготовка до теми 3. Підготовка доповідей з аналізу інфляції і різних країнах та впливу її на бізнес. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою. Завдання. Дослідіть історичний приклад грошової реформи в будь-якій країні світу (наприклад, у Німеччині після Другої світової війни або в Україні в 1990-х роках). Опишіть причини, механізм та наслідки реформи для економіки.	4
4.	Підготовка студентів до дискусії з теми 4. Вплив валютної політики на міжнародний бізнес. Завдання: Порівняйте валютні системи фіксованого та плаваючого курсу. Знайдіть приклади країн, що використовують ці системи, та оцініть, як зміни у валютному курсі впливають на їхній зовнішній торговий баланс.	4
5.	Підготовка студентами аналітичних доповідей з теми 5. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою. Підготовка до дискусії «Політика кількісного пом'якшення та її наслідки для бізнесу». Завдання: Проаналізуйте останні рішення центрального банку країни (на вибір студента) щодо грошово-кредитної політики. Як вони вплинули на пропозицію грошей та економічну активність?	4
6.	Підготовка студентами аналітичних доповідей з теми 6. Підготовка до дискусії про ефективність кредитування бізнесу. Завдання: Проаналізуйте кредитні продукти, що надаються банками у певній країні (споживчий кредит, іпотека, корпоративний кредит). Порівняйте їх умови та визначте, який вид кредиту є найбільш затребуваним.	4
7.	Підготовка студентами аналітичних виступів з теми 7. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою. Завдання: Дослідіть структуру фінансового посередництва на грошовому ринку у країні (на вибір студента). Як банки та інші фінансові інституції взаємодіють для забезпечення ліквідності та розподілу капіталу?	4
8.	Підготовка студентами аналітичних виступів з теми 8. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою. Завдання: Підготуйте огляд функцій центрального банку країни (на вибір). Розгляньте роль центрального банку в регулюванні інфляції та стабільності банківської системи. Кейс: як рішення центральних банків	4

	вплинули на міжнародний бізнес?	
9.	Підготовка студентами аналітичних виступів з теми 9. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою. «Міжнародний досвід надання податкових пільг». Завдання: Проаналізуйте фінансову політику країни (на вибір студента) за останні п'ять років. Які були основні напрями розвитку (збільшення державних витрат, зниження податків тощо), і як вони вплинули на підприємства міжнародного бізнесу?	4
10.	Підготовка студентами аналітичних виступів з теми 10. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою. Підготовка до дискусії «Вплив фінансової політики в умовах війни на бізнес». Завдання: Дослідіть податкову систему країни (на вибір студента). Порівняйте податки для фізичних та юридичних осіб, а також проаналізуйте, як зміни у податковому законодавстві вплинули на бізнес-середовище.	4
11.	Підготовка студентами аналітичних виступів з теми 11. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою. Завдання: Підготуйте огляд державного бюджету країни (на вибір студента) за останній рік. Визначте основні джерела доходів та напрямки видатків. Проаналізуйте, як бюджет впливає на економічний розвиток.	4
12.	Підготовка студентами аналітичних виступів з теми 12. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою. Завдання: Вивчіть фінансову звітність великого підприємства (на вибір студента). Оцініть його фінансовий стан за допомогою аналізу основних фінансових показників (прибутковість, ліквідність, рентабельність).	4
13.	Підготовка студентами аналітичних виступів з теми 13. Збір та аналіз статистичного матеріалу за темою. Завдання: Підготуйте огляд ринку страхових послуг у країні (на вибір студента). Розгляньте основні види страхування (життя, здоров'я, майна) та оцініть їхній вплив на фінансову стабільність громадян та компаній.	4
14.	Підготовка студентами аналітичних виступів з теми 14. Підготовка до дискусії «Криза міжнародних фінансів: можливі шляхи виходу». Завдання: Проаналізуйте механізми фінансування міжнародної торгівлі. Розгляньте роль міжнародних фінансових організацій (МВФ, Світовий банк) у фінансуванні країн, що розвиваються.	4
	Разом	56

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено

7. Методи навчання

Форми та методи навчання: лекція, бесіда, дискусія, проблемний виклад навчального матеріалу, евристичний, аналітичний методи, дослідницький метод, метод проєктів, практичні методи (вправи).

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики / форми оцінювання
1	2	3	4
ПРН1.	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього	Лекція, розв'язання практичних задач та кейсів, демонстрація реальних прикладів щодо вирішення	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, тестів

	життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.	практичних завдань	
ПРН3.	Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.	Бесіда, пояснення, розповідь, робота з книгою	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, презентація результатів виконання практичних завдань
ПРН7.	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати	Лекція, розв'язання практичних задач та кейсів	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях
ПРН14.	Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.	Дискусія, демонстрація реальних інформаційних систем і технологій у фінансах	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, презентація результатів виконання практичних завдань
ПРН17.	Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.	Робота в малих групах щодо виконання практичних завдань	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, тестів, презентація результатів виконання практичних завдань
ПРН19.	Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.	Робота в малих групах щодо виконання практичних завдань	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, тестів, презентація результатів виконання практичних завдань
ПРН20.	Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.	Лекція, дискусія щодо доповідей за темами семінарських занять	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, тестів
ПРН22.	Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.	Робота в малих групах щодо виконання практичних завдань	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, тестів, презентація результатів виконання практичних завдань
ПРН 27.	Розуміти основні поняття і закони міжнародного бізнесу, а також особливості його організації, обирати методи здійснення міжнародного бізнесу в умовах невизначеності	Бесіда, пояснення, розповідь, робота з книгою	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, презентація
ПРН 28.	Управляти міжнародним бізнесом, розробляти та обирати	Робота в малих групах щодо виконання	Оцінювання усних відповідей на

	конкретні стратегії розвитку бізнесу міжнародної компанії, в тому числі стратегію персоналу, фінансово-інвестиційну, конкурентну, маркетингову та інші, з урахуванням пріоритетів компанії та особливостей країн	практичних завдань	семінарських занять, тестів, презентація результатів виконання практичних завдань
--	--	--------------------	---

У результаті вивчення дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» студенти ОПП «Міжнародний бізнес» зможуть розвинути наступні **soft skills**, важливі саме для їхньої професійної діяльності:

- **аналітичне мислення** - здатність аналізувати та розуміти вплив глобальних фінансових ринків, валютних курсів, монетарної політики різних держав на міжнародний бізнес.

- **критичне мислення** - розвиток здатності оцінювати різні фінансові моделі, концепції та теорії, зіставляючи їх з практичними умовами ведення міжнародного бізнесу;

- **управління часом** - під час роботи з кейсами та завданнями студенти будуть розвивати навички планування та розподілу часу для досягнення фінансових результатів.

- **комунікативні навички** - робота в командах над проектами допоможе студентам чітко виражати фінансові концепції та аргументовано захищати свої позиції.

- **проблемне мислення та прийняття рішень**. Студенти будуть вирішувати складні фінансові питання, що потребують пошуку альтернативних рішень і оцінки ризиків міжнародного бізнесу

- **переговорні навички**. Студенти навчаться ефективно спілкуватися та вести переговори з представниками різних країн і культур, враховуючи різницю в підходах до фінансів та бізнесу в різних економіках.

- **лідерські якості**. Участь у командних проектах з фінансового планування сприятиме розвитку лідерських навичок та управління колективом.

Можуть також додатково, або замість певних завдань враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу) та ін;

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з економічних проблем (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях (підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені РНП, зараховуються за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання.

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни застосовуються такі методи контролю: усний, письмовий, тестовий. Поточний контроль проводиться під час семінарських занять у вигляді усного або письмового опитування, виступів студентів під час обговорення питань, самостійної роботи, тестування, написання есе, рефератів, контрольних робіт тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховується під час визначення підсумкової оцінки з дисципліни у формі іспиту.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин. **УВАГА!** У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі подовження дії **обставин непоборної сили** здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен в дистанційній формі** з використанням платформ **Moodle або Google-Class**.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Критерії оцінки усного опитування на семінарських заняттях

Критерії оцінки усного опитування на семінарських заняттях встановлюються за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу курсу;
- знання основної та додаткової літератури;
- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій (кейсів), розв'язання задач, проведення розрахунків тощо при виконанні завдань, внесених на розгляд в аудиторії;

– логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах і аудиторії, вміння захищати свою позицію та здійснювати узагальнення інформації, отриманої з відповідей інших осіб.

“4” балів студент отримує, якщо його відповідь повністю відповідає визначеним критеріям. Він повинен знати відповіді на всі питання навчальної програми, продемонструвати повні і глибокі знання лекційного матеріалу, а також підручників і навчальних посібників. Студент повинен знати як саме економічні категорії і закони проявляються в ринкових умовах на мікрорівні та на макрорівні здійснювати порівняльний аналіз, робити логічні висновки, висловлювати власне ставлення до пропонованих йому проблем, демонструвати знання законодавчих та нормативних актів України.

«3» бали свідчать, що студент має тверді знання з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» обсязі навчальної програми, вміє використовувати інструментарій. Але у розкритті змісту питань були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, або недостатнє висвітлення питань.

“2” бали виставляється тоді, коли знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі і є в навчальних планах і програмах. Ці бали виставляється коли студент продемонстрував, хоча і не в повному обсязі, але в цілому, правильні знання програми курсу, виявив розуміння основного змісту питань.

“1” балів ставиться при наявності серйозних недоліків, коли знання студентів нижче мінімуму навчальної програми, коли вони мають хаотичний і безсистемний характер, коли у студента відсутнє розуміння не тільки другорядних, але і вузлових питань курсу.

2. Критерії оцінки знань при виконанні задач на семінарських заняттях

«0,5» балів ставиться коли студент дає повну вичерпну відповідь. Вона складається з правильних арифметичних дій, доцільного та логічного теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків.

“0,3” бали студент отримує у тому випадку, коли арифметичне рішення задачі дається без повного теоретичного обґрунтування.

“0” ставиться, коли студент зовсім не розв'язує задачі, або розв'язує її неправильно. Опис та розв'язок є повністю ідентичним опису і розв'язку задачі іншим студентом.

3. Критерії оцінки відповідей на тестові питання на семінарських заняттях

Тестове завдання передбачає необхідність вибрати одну або кілька правильних відповідей на поставлені питання. Кожна правильна відповідь на тестові запитання оцінюється в 1 бал. На виконання одного завдання відводиться 1-2 хвилини.

Загальна оцінка за тестове завдання виставляється в залежності від набраної кількості балів:

“0,5” балів виставляється, якщо правильні відповіді складають 90-100%.

“0,4” бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 74-89%.

“0,3” бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 60 - 73%.

“0” виставляється, якщо правильні відповіді складають до 60%.

Підсумкова оцінка на семінарському занятті виставляється на основі оцінювання всіх видів робіт як середня величина:

Шкала балів за видами робіт

№	Види навчальних робіт	Максимальна оцінка	Примітка
----------	------------------------------	---------------------------	-----------------

1	Відповіді на семінарах	0-4	За семінар, незалежно від кількості відповідей
3	Тестування	0-0,5	За одне правильно виконане завдання
2	Розв'язання задач	0-0,5	За заняття, незалежно від кількості задач

Критерії оцінки на екзамені. Екзаменаційна робота складається із

- 20 тестів – 1 бал за кожен вірну відповідь. 20 балів
- 2 аналітично-теоретичних завдання (по 10 балів)

“10 - 9” балів студент отримує, якщо його відповідь повністю відповідає визначеним критеріям. Він повинен знати відповіді на всі питання навчальної програми, продемонструвати повні і глибокі знання лекційного матеріалу, а також підручників і навчальних посібників. Студент повинен знати як саме економічні категорії і закони проявляються в ринкових умовах на мікрорівні та на макрорівні здійснювати порівняльний аналіз, робити логічні висновки, висловлювати власне ставлення до пропонованих йому проблем, демонструвати знання законодавчих та нормативних актів України.

“8-7” балів свідчить, що студент має тверді знання з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» обсязі навчальної програми, вміє використовувати інструментарій. Але у розкритті змісту питань були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, або недостатнє висвітлення питань.

“6-4” балів виставляється тоді, коли знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі і є в навчальних планах і програмах. Ці бали виставляється коли студент продемонстрував, хоча і не в повному обсязі, але в цілому, правильні знання програми курсу, виявив розуміння основного змісту питань.

“3-1” балів ставиться при наявності серйозних недоліків, коли знання студентів нижче мінімуму навчальної програми, коли вони мають хаотичний і безсистемний характер, коли у студента відсутнє розуміння не тільки другорядних, але і вузлових питань курсу.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання															Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	Разом		
5	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4	5	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів; BC - відповіді на семінарах; P3 – розв'язання задач; T – тестування; АПЗ – аналітично-пошукове завдання

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Фінанси зарубіжних країн: навчальний посібник: 2 вид., доповн. / Карлін М.І. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2021. 364 с.
2. Іванчук Н. В. Гроші і кредит : навчальний посібник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
3. Рендал Рей Сучасна теорія грошей. 2 видання. Вид-во: Наш формат. 2022. 480 с.
4. Булло Олівер. MONEYLAND. Грошокрай: чому злодії та шахраї керують світом і як це змінити. Х.: Видавництво Vivat. Серія книг Історія та політика. 2020. 432 с.
5. Фінанси. Практикум / І. О. Лютий, С. Я. Боринець, З. С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І. О. Лютого. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 352 с.

6. Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки держави : навчальний посібник. Карлін М. І. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 416 с.
7. Фінанси підприємств. Підручник / О.Б.Курило, Л.П.Бондаренко, О.Й.Вівчар, О.М.Чубка .К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
8. Курило А. Фінанси підприємств. Видавництво Кондор. Харків.2020. 340 с.
9. Венгер В., Коваленко Д. Фінанси, гроші та кредит. Теорія та практика. Видавництво Центр навчальної літератури. 2019. 578 с.
10. Fratianni Michele, Hauskrecht Andreas, Stefanescu Catalin. International Money And Finance. Publisher World Scientific Publishing Co Pte Ltd. 2022. 320 pages
11. Melvin Michael, Norrbinn Stefan. International Money and Finance. Publisher Elsevier Science & Technology. 2022. 350 pages
12. Sawyer Malcolm. The Power of Finance : Financialization and the Real Economy. Publisher Agenda Publishing. 2023. 320 pages
13. Cardullo M. W., Liu Manhong Mannie. An Alternative Analytic Model for the Global Financial System. Publisher World Scientific Publishing Co Pte Ltd. 2023. 400 pages

Допоміжна література

14. Government Budgets. Virtual Learning Opportunities. Federal Reserve Systemn. <https://www.econlowdown.org/>
15. Monetary Policy Basics. Virtual Learning Opportunities. Federal Reserve Systemn. <https://www.federalreserveeducation.org/about-the-fed/structure-and-functions/monetary-policy>
16. Monetary Policy. Virtual Learning Opportunities. Federal Reserve Systemn. https://www.econlowdown.org/resource-gallery/monetary_policy
17. Fiscal Policy Online Modules for Teachers and Students. Virtual Learning Opportunities. Federal Reserve Systemn. <https://www.stlouisfed.org/education/fiscal-policy-online-course-for-teachers-and-students>
18. Тернер Едеір. Між боргом і дияволом. Гроші, кредит та реформування глобальних фінансів. Видавництво Априорі. 2020. 416 с.
19. Геращенко О. Цікаво про фінанси. Видавництво Фоліо. 2021. 188 с.
20. Фінансова та еколого-економічна політика в умовах децентралізації влади в Україні : монографія / Л. В. Мельник, А. А. Подлевський, Н. М. Кондрацька та ін. : Частина 4. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2019. 180 с.
21. Любкіна О.В. Теоретичні засади та практика функціонування ринку фінансових активів : монографія / О.В. Любкіна. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 244 с
22. Шкодїна І. В. Самоорганізація фондового ринку в умовах глобальної невизначеності: монографія. Київ: УБС НБУ, 2013..406 с.
23. Shkodina I, Yehorova Y. Monetary policy as a factor of global financial market volatility increasing. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2017. №1 (22). P.5 – 17
24. Shkodina I. Global uncertainty as a sign of the transformation of the socio-economic system. *Business Inform*. 2017 №6. P. 8-12.
25. Shkodina I. Influence of financial technologies on the transformation of the financial system. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2018. No. 1 (24).
26. Shkodina I., Melnychenko O., Babenko M. Quantitative easing policy and its impact on the global economy. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2020. v. 2, n. 33. p. 513-521.
27. Shkodina I., Plynitskaya S. Foreign experience of corporate governance in companies with state participation. *Young scientist*. 2017. №. 11
28. Шкодїна І.В., Зеленько О.О. Бюджетна політика та її особливості в економіці України. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм*. 2021. № 13. С. 145-151.
29. Шкодїна І.В., Зеленько О.О. Стійкі фінанси як фактор трансформації фінансових відносин. *Бізнес Інформ*. 2023. №2. С.204 - 209

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. www.zakon.rada.gov.ua – Верховна Рада України.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Сайт Національного банку України <https://bank.gov.ua>

4. Сайт Світового банку // Режим доступу: <http://www.worldbank.org>
5. Сайт Міжнародного Валютного фонду. – Режим доступу: <http://www.imf.org>
6. www.ssmc.gov.ua – Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку.
7. www.minfin.gov.ua – Міністерство фінансів України.
8. www.finance.ua – система розкриття інформації на фінансовому ринку України.
9. www.nbu.gov.ua – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
10. www.securities.org.ua – інтернет-бібліотека "Цінні папери України".
11. www.smida.gov.ua – система розкриття інформації на фондовому ринку України.
12. www.uaib.com.ua – Українська асоціація інвестиційного бізнесу.
13. Global finance // <https://www.gfmag.com>
14. <http://lira-k.com.ua/books/ekonomichni/?page=2>
15. http://condor-books.com.ua/index.php?route=product/product&path=1&product_id=962

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії обставин непоборної сили освітній процес в університеті здійснюється за дистанційною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформах **Moodle та Zoom** можуть проводитись практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти залік в дистанційній формі з використанням платформ **Moodle** <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6456> та **Zoom**.